

Η θέωση του ανθρώπου στην Καινή Διαθήκη

[Ορθοδοξία](#) / [Καινή Διαθήκη](#)

[Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος](#)

Κεντρική και σπουδαία θέση κατέχει η διδασκαλία περί θεώσεως του ανθρώπου στους Έλληνες εκκλησιαστικούς Πατέρες. Σ' αυτήν συνυπάρχουν αρμονικά οι χριστολογικές και σωτηριολογικές απόψεις τους. Η θέωση πραγματοποιείται πρώτα στο πρόσωπο του Χριστού, στο οποίο η ανθρώπινη φύση ενωμένη με τη θεία φύση, κληρονομεί τα ιδιώματά της.

Και η απολύτρωση των ανθρώπων από τον ενανθρωπήσαντα Κύριο, θεωρείται από τους Πατέρες ως θέωση της φύσεώς τους. Οι πιστοί που ενώνονται μυστηριακά με την ανθρωπότητα του Χριστού κληρονομούν τα αγαθά της θείας ενανθρωπήσεως, δηλ. την αφθαρσία της φύσεως, την ανάπλαση και ανακαίνισή της, τελειοποιούνται δε ηθικά μετέχοντας στη θεία ωραιότητα, μορφώνοντας στους εαυτούς τους τη θεία εικόνα και κατορθώνουν την εξομοίωσή τους προς τον Θεό.

Η περί θεώσεως του ανθρώπου διδασκαλία, υπήρξε πολύ προσφιλής στους Έλλη-νες Πατέρες και αποτυπώθηκε όχι μόνο στη θεολογία της Ορθοδόξου

Ανατολικής Εκκλησίας, αλλά γενικότερα στη λατρεία, στον μοναχισμό, την τέχνη και σ' όλη τη ζωή της και είναι ουσιαστικά αλήθεια αγιογραφική.

Αμυδρά υπάρχει στην Παλαιά Διαθήκη και στοιχειωδώς βρίσκεται στα συνοπτικά Ευαγγέλια της Καινής Διαθήκης, αναπτύσσεται δε από τον Απόστολο Παύλο και τον ευαγγελιστή Ιωάννη, καθώς και τον Απόστολο Πέτρο.

Στον Απ. Παύλο η διδασκαλία περί θεώσεως του ανθρώπου διαμορφώνεται πλήρως. Αναπόσπαστο στοιχείο της σωτηριολογίας του αποτελεί κάποια μυστική θέωση, που ζωτικό κέντρο της αποτελεί ο Χριστός. Η θέωση είναι το περιεχόμενο της ανθρωπολογίας του Παύλου. Ο πρώτος άνθρωπος δημιουργήθηκε κατ' εικόνα Θεού (1 Κορ. 11, 7). Συγκρινόμενη η πρώτη του κατάσταση προς την νέα τάξη της αποκατάστασής του εν Χριστώ, φαίνεται να είναι κατάσταση φιλίας και στενότητας σχέσεως με τον Θεό, στολισμένη με σπουδαία δώρα της θείας χάριτος. Επειδή δε ο θάνατος εισήλθε με την αμαρτία στον κόσμο, σημαίνει ότι πριν απ' αυτήν η ανθρώπινη φύση είχε το χάρισμα της αθανασίας (1 Κορ. 15, 21-22).

Στον Απ. Παύλο η μυστική ενότητα της ανθρώπινης φύσεως κατέχει προέχουσα θέση. Ο Αδάμ είναι ο γενάρχης, ο εκπρόσωπος όλης της ανθρωπότητας, η πτώση του οποίου συμπαρασύρει στην αμαρτία ολόκληρο το ανθρώπινο γένος. Το ίδιο και ο δεύτερος Αδάμ, ο Χριστός, είναι η μυστική κεφαλή της αναγεννημένης ανθρωπότητας απ' αυτόν. Οι δύο αυτοί Αδάμ αποτελούν τους δύο πόλους, γύρω από τους οποίους στρέφεται η θρησκευτική ιστορία της ανθρωπότητας.

Με το έργο του δεύτερου Αδάμ δημιουργείται καινή κτίση και καταλλαγή των

ανθρώπων με τον Θεό (Β΄ Κορ. 5, 17—19), επανόρθωση του παραπτώματος του παλαιού Αδάμ με όλες τις συνέπειές του, κατάργηση δηλαδή του θανάτου και εγκαθίδρυση νέας πνευματικής και αιωνίου ζωής (Α΄ Κορ. 15, 21-22). Με την ανάσταση του Κυρίου δόθηκε η δυνατότητα στους ανθρώπους να βαδίσουν «εν καινότητι ζωής» (Ρωμ. 6, 4). Στη νέα αυτή δημιουργία, στην καινή πνευματική κτίση, καλούνται οι πιστοί, να μορφώσουν μέσα τους την εικόνα του Χριστού (Ρωμ. 8, 29). Με το βάπτισμα αυτοί συναποθνήσκουν και συνθάπτονται με τον Χριστό, αφήνοντας την νέκρωση του παλαιού Αδάμ, ανασταίνονται δε μαζί του σε καινούργια ζωή, σύμφυτοι γενόμενοι της αναστάσεώς του. Εν Χριστώ Ιησού δημιουργείται νέα σχέση, νέα ζωή των πιστών δηλαδή με το μυστικό σώμα του. Μεταξύ των πιστών και του Χριστού παρατηρείται ταυτότητα φρονήματος, σκέψεως, επιθυμίας και δράσεως (Φιλιπ. 2, 5) και σιγά-σιγά γίνεται μαζί τους «εν σώμα και εν πνεύμα» (1 Κορ. 12, 12-13). Με το βάπτισμα οι πιστοί ενώνονται με τον Χριστό με στενότερους μυστικούς δεσμούς, οι οποίοι ενδυναμώνονται με την θεία ευχαριστία. Στο ιερό αυτό μυστήριο οι πιστοί συνάπτονται σε ένα σώμα και σε ένα άρτο (1 Κορ. 10, 17). Η νέα αυτή μυστική ζωή, είναι δυνατό βίωμα, του οποίου ο Απ. Παύλος είχε πλούσια προσωπική πείρα, επειδή καταλάβαινε τον εαυτό του «καταληφθέντα υπό Ιησού Χριστού» (Φιλιπ. 3, 12) ενωμένο μαζί του με ακατανίκητη δύναμη (Β΄ Κορ. 5, 14). Καμία απολύτως δύναμη δεν μπορεί να τον αποσπάσει από τον Χριστό (Ρωμ. 8, 35-39) και ενισχυόμενος απ' αυτόν κατορθώνει τα πάντα (Φιλιπ. 4, 13). Στον Απόστολο δεν ζει ο εαυτός του, αλλά ο Χριστός (Γαλ. 2, 20).

Αυτή η ένωση των πιστών με τον Χριστό έχει φυσική συνέπεια την ένωσή τους με τον Θεό Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα. Διά του Χριστού οι πιστοί συμφιλιώνονται με τον Θεό, γίνονται υιοί Θεού, «κληρονόμοι μεν Θεού, συγκληρονόμοι δε Χριστού» (Ρωμ. 8, 17), καθαγιάζονται με το Άγ. Πνεύμα και γίνονται κατοικητήριο του Θεού (Εφεσ. 2, 22). Μέσα τους ζει το Πνεύμα του Θεού και το σώμα τους δεν ανήκει πλέον σ' αυτούς, αλλά είναι ναός του Αγ. Πνεύματος, το οποίο τους κατευθύνει. Όπως η συσσωμάτωση των πιστών με τον Χριστό αποτελεί την ασφαλή βεβαίωση της μέλλουσας δόξας, έτσι και οι σφραγιζόμενοι με το Άγ. Πνεύμα, κατέχουν την εγγύηση για την κληρονομιά τους, για το μελλούμενο λυτρωμό (Εφεσ. 1, 13-14). Ο χριστοκεντρισμός του Αποστόλου δεν τον εμποδίζει να δέχεται το θείο Πνεύμα ως κύριο συμπάροντα της θεώσεως του ανθρώπου.

Η πλήρης όμως ένωση και εξομοίωση των δικαίων με τον δοξασμένο Χριστό θα πραγματοποιηθεί στη μέλλουσα ζωή. Μετά την εκ των νεκρών ανάσταση αρχίζει η αιώνια ζωή στη βασιλεία του Θεού, όπου οι δίκαιοι θα είναι πάντοτε μαζί με τον Κύριο (Α΄ Θεσσ. 4,18). Το σώμα τους με τη δύναμη του Κυρίου θα είναι «πνευματικόν» (Α΄ Κορ. 15,44), «σύμμορφον τω σώματι της δόξης του Χριστού» (Φιλιπ. 3,21), άφθαρτο και θα βλέπουν τον Θεό «πρόσωπον προς πρόσωπον»

(Α΄ Κορ. 13,12).

Έργο Γεωργίου Κόρδη, λεπτομέρεια.

Στον άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο η διδασκαλία περί θεώσεως έχει την σφραγίδα του μυστικού πνεύματος του Ευαγγελιστή, συνισταμένη στην μετοχή στην μακαρία και άφθαρτη ζωή του Θεού διά του Ιησού Χριστού. Οι αναλογίες περί του «φωτός» και της «ζωής» κυριαρχούν στη σωτηριολογία του Ευαγγελιστή. Κατά τον Ιωάννη, ο Θεός, είναι «φως» και «ζωή». Γι' αυτό, όταν απομακρύνθηκε ο άνθρωπος από τον Θεό διά της αμαρτίας βυθίσθηκε στο σκοτάδι, βρέθηκε στην εξουσία του διαβόλου και του θανάτου. Από αυτή την κατάσταση, ελευθερώνει τον άνθρωπο με την ενανθρώπιση Του ο Λόγος του Θεού, από τον οποίον δημιουργήθηκαν όλα, στον οποίον υπάρχει η ζωή και είναι το φως το αληθινό, που φωτίζει κάθε άνθρωπο.

Τα αγαθά που μετέφερε στον άνθρωπο η σάρκωση του Θεού Λόγου είναι η αιώνια

ζωή, στην οποία εισέρχεται με την πίστη στον Χριστό (Ιωάν. 3, 15—16). Από την μυστική άμπελο, που είναι ο Χριστός, ο πιστός παίρνει τους πνευματικούς χυμούς της θείας ζωής και καρποφορεί εν Κυρίω. Ο Υιός του Θεού είναι ο υπερφυσικός άρτος, από τον οποίο μυστικά τρέφονται οι πιστοί και στηρίζονται (Ιωάν. 6, 35). Ο Κύριος, ως αμνός του Θεού, με τον εκούσιο θάνατό Του, συγχώρησε τις αμαρτίες μας, πραγματοποίησε την σωτηρία όσων πίστεψαν και έχυσε το αίμα του για να μας λυτρώσει από αυτές (Αποκάλ. 1, 5).

Διά του Σωτήρος οι πιστοί εισέρχονται σε μία νέα και θεία ζωή, που την δημιουργεί το Άγ. Πνεύμα που έστειλε στους μαθητές ο αναστάς και αναληφθείς Κύριος. Για να νοιώσει όμως ο χριστιανός τη δύναμη του Πνεύματος απαιτούνται πίστη (Ιωάν. 3, 36), άνωθεν γέννηση εξ ύδατος και Πνεύματος (Ιωάν. 3, 15), κυρίως όμως η μυστική ένωση του Κυρίου με τους «μαθητές» και «φίλους» του γίνεται στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Όταν κοινωνούν το σώμα και το αίμα Του, κληρονομούν την αιώνια ζωή, την αφθαρσία (Ιωάν. 6, 32-58) και ενώνονται με τον Θεό Πατέρα και το Άγ. Πνεύμα. Η Αγ. Τριάδα παραμένει στον δίκαιο που ζει μέσα στην αγάπη και τότε ο άνθρωπος γίνεται τέκνο Θεού, γεννιέται απ' Αυτόν και νικά την αμαρτία. Η ολοκλήρωση όμως αυτής της θείας υιοθεσίας θα γίνει στη ζωή της βασιλείας του Θεού στην οποία οι πιστοί θα ομοιωθούν με τον Θεό, βλέποντάς τον πρόσωπον προς πρόσωπο (Α' Ιωάν. 3, 2) μέσα στο θείο φως.

Την ίδια διδασκαλία για την θέωση συναντούμε και στον Απ. Πέτρο. Στη Β' Καθολική του επιστολή διαβάζουμε, ότι η επαγγελία του Θεού προς τους ανθρώπους είναι η απαλλαγή τους από τις κοσμικές επιθυμίες και η κοινωνία της θείας φύσεως (Β Πέτρου 1, 3-4). Η κοινωνία αυτή αρχίζει από την παρούσα ζωή, είναι όμως κυρίως εσχατολογική πραγματικότητα. Η συμμόρφωση προς το θείο θέλημα είναι απαραίτητος όρος για την μετοχή στην θεία φύση, η οποία συνίσταται στην εν Χριστώ κοινωνία της αιώνιας δόξας του Θεού (Α' Πέτρου 5, 10), στην θεία ζωή του Πνεύματος (Α' Πέτρου 4, 6), στην αφθαρσία του Θεού με το ζωντανό λόγο του (Α' Πέτρου 1, 23), δηλ. στην θέωση του πιστού.

Συνοψίζοντας παρατηρούμε, ότι στην Κ. Διαθήκη τα κύρια στοιχεία της θεώσεως, είναι η υιοθεσία του ανθρώπου από τον Θεό, η μετοχή του στην αφθαρσία του Θεού, η αφομοίωσή του προς την θεία φύση, που έγινε στους ανθρώπους διά της ενανθρωπήσεως του Λόγου του Θεού και του αγιασμού διά του Αγίου Πνεύματος, κατέχουν κεντρική θέση και αποτελούν τον προορισμό του εν Χριστώ αναγεννημένου ανθρώπου.

<https://bit.ly/2U7MY62>